

RAAP-NOTITIE 961

Plangebied Hoofdweg

Gemeente De Ronde Venen

Een archeologisch vooronderzoek

Colofon

Opdrachtgever: Gemeente De Ronde Venen

Titel: plangebied Hoofdweg in Mijdrecht, gemeente De Ronde Venen, een archeologisch vooronderzoek

Status: eindversie

Datum: december 2004

auteur: drs. K. Leijnse

Bestandsnaam: L:\QXPress\Notities\2004\MIJH \N0961-MIJH.doc

Projectcode: MIJH

projectleider: drs. K. Leijnse

Projectmedewerker: drs. C.M.C. Schamp

ARCHIS-waarnemingsnummer: niet van toepassing

Autorisatie: drs. I.A. Schute

ISSN: 0925-6369

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V.

telefoon: 020-463 4848

Zeeburgerdijk 54

telefax: 020-463 4949

1094 AE Amsterdam

E-mail: raap@raap.nl

Postbus 1347

1000 BH Amsterdam

© RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., 2004

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

1 Inleiding

Algemeen

- *opdrachtgever*: Gemeente De Ronde Venen
- *aanleiding onderzoek*: verzoek vrijstellingsprocedure ex artikel 19, lid 1 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening
- *datum uitvoering veldwerk*: 15-12-04
- *lokale omstandigheden die van invloed zijn geweest op het onderzoek*:-

Locatiegegevens

- *plangebied*: Hoofdweg
- *toponiem*: Korfbalvereniging Atlantis
- *kadastrale gegevens*:
- *plaats*: Mijdrecht
- *gemeente*: De Ronde Venen
- *provincie*: Utrecht
- *kaartblad topografische kaart Nederland 1:25.000*: 31B
- *plangebied in gebruik als*: sportveld
- *oppervlakte plangebied*: 5400 m²
- *centrumcoördinaten (X/Y)*: 118.800/468.250

Doelstelling

Doel van het onderzoek was het vaststellen of in het plangebied (binnen 2,0 m -Mv) archeologische resten voorkomen of verwacht kunnen worden, die schade kunnen ondervinden van de voorgenomen bodemingrepen.

Onderzoeksvragen

1. Welke archeologische resten naar aard en datering kunnen in het plangebied verwacht worden (specifieke archeologische verwachting)?
2. Wat is de mate van verstoring van de bodemopbouw in het plangebied en wat zegt dit over de kans op het aantreffen van intacte archeologische resten?
3. Zijn er aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologische resten?
4. Wat is globaal de waarde van eventueel aanwezige archeologische resten (aard, fysieke kwaliteit, datering, diepteligging en omvang) en wat zegt dit over hun behoudenswaardigheid?
5. In welke mate worden eventueel aanwezige archeologische resten bedreigd door de realisatie van de geplande bodemingrepen?

Het archeologisch onderzoek bestond uit een bureauonderzoek en een veldonderzoek. Het archeologisch vooronderzoek is uitgevoerd volgens de hiervoor geldende normen en richtlijnen die zijn vastgelegd in het Handboek ROB-specificaties (Brinkemper e.a., 1998). RAAP Archeologisch Adviesbureau en de door RAAP toegepaste procedures zijn goedgekeurd door het College voor de Archeologische Kwaliteit (CvAK), de instelling die het beheer heeft over de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA; Voorbereidingscommissie Kwaliteitszorg Archeologie, 2001).

Zie tabel 1 voor de dateringen van de in deze notitie genoemde archeologische perioden.

2 Bureauonderzoek

Archeologische gegevens

- *archeologische verwachting*: volgens de IKAW (ROB, 2001) geldt voor het grootste deel van het plangebied een lage kans op het aantreffen van archeologische waarden. Alleen het uiterste noordwesten van het plangebied heeft een hoge verwachting.
- *ARCHIS-waarnemingen (nationaal Archeologisch Informatie Systeem)*
 - in plangebied: geen meldingen bekend.
 - in de directe nabijheid (< 300m): uit droogmakerij 'De Derde Bedijking', waar het plangebied ook binnen valt, staan 3 archeologische vindplaatsen geregistreerd; deze bevinden zich alle op kreekruggen. Het betreft één terrein van archeologische betekenis (CMA-code 31B-A12) met sporen van bewoning uit het Midden en Laat Neolithicum. De andere twee vindplaatsen liggen dicht bij het CMA-terrein, op dezelfde kreekrug. Het gaat om locaties waar verschillende fragmenten bewerkt vuursteen zijn gevonden (ARCHIS-waarnemingsnummers 30552 en 30556).
 - *bekende archeologische gegevens uit andere bronnen*: -

Historische gegevens

- *historische kaarten*: volgens historisch kaartmateriaal bestond het plangebied in de eerste helft van de 19^e eeuw uit water met hier en daar een veeneilandje (resten van legakkers). Er staan geen huizen of boerderijen afgebeeld (Kadastrale Minuut, 1832; Wolters-Noordhoff Atlasproducties, 1990). Het gebied draagt de naam Rozenhovensche Polder. In de tweede helft van de 19^e eeuw werd de polder drooggelegd en De Derde Bedijking genoemd. Op een kaart uit het begin van de 20^e eeuw (ROBAS, 1989) is het plangebied in gebruik als grasland.
- *historisch gebruik*: droogmakerij.

Bodemkundige en/of geologische gegevens

- *bodem volgens bodemkaart (Stiboka, 1970)*: moerige eerdgronden met een moerige bovengrond of tussenlaag op niet-gerijpte klei (code Wo/pMo50, grondwatertrap II/III).
- *geologie (Berendsen & Stouthamer, 2001)*: Afzettingen van Calais (III) eventueel afgedekt met restveen (Hollandveen).
- *Geomorfologie volgens de geomorfologische kaart (Stiboka/RGD, 1975)*: het plangebied maakt deel uit van een vlakte van getij-afzettingen. In het noordoosten van het plangebied bevindt zich waarschijnlijk een getij-inversierug.

Specifieke archeologische verwachting

Op grond van de inventarisatie van archeologische, historische en bodemkundige gegevens gold bij aanvang van het veldonderzoek voor het noordoosten van het plangebied een hoge verwachting voor vindplaatsen uit het Midden en Laat Neolithicum, dit vanwege de mogelijke aanwezigheid van een kreekrug in de ondergrond. Eventuele archeologische resten bevinden zich waarschijnlijk direct onder maaiveld. In de rest van het plangebied geldt een lage archeologische verwachting.

De kans op vindplaatsen uit latere perioden, met name de Middeleeuwen en Nieuwe tijd is zeer laag aangezien het veen waar men toen op woonde inmiddels is afgegraven.

Voorgenomen bodemingrepen

Bouw sporthal en aanleg parkeerplaatsen. Voor de bouw van de sporthal wordt tot ca. 0,8 m -Mv gegraven, voor de parkeerplaatsen tot maximaal 1,5 m -Mv

3 Veldonderzoek

Booronderzoek: methode

- *positie boringen*: de boringen zijn gezet in een grid van 20 bij 25 m in drie raaien van noordwest naar zuidoost. De boringen binnen een raai verspringen ten opzichte van die in de naastgelegen raai, waardoor een systeem van gelijkbenige driehoeken ontstaat.
- *gebruikt boormateriaal*: hoewel in de offerte vermeld staat dat de boringen gezet dienen te worden met een Edelman, diam. 12 cm, is er in het veld voor gekozen de boringen in eerste instantie te zetten met een Edelman diam. 7 cm en guts diam. 3 cm. Bij het aantreffen van de kreekrug konden extra boringen met een Edelman, diam. 12 cm gezet worden.
- *totaal aantal boringen*: 14
- *minimaal geboorde diepte*: 2,0 m
- *maximaal geboorde diepte*: 3,0 m
- *boorbeschrijvingen*: conform NEN 5104 (Nederlands Normalisatie-instituut, 1989).
- *X-/Y-coördinaten boringen gemeten met*: meetlint

- *Z-coördinaten boringen:* -

Deze methode is geschikt voor het opsporen van vondstrijke nederzettingen. Deze methode is niet gericht op het opsporen van vondstarne nederzettingen en zeer lokale archeologische sporen zoals graven en verkavelingsgreppels.

Booronderzoek: resultaten

De bodem bestaat vanaf maaiveld uit een pakket donkerbruingrijs sterk siltig zand of sterk zandige klei. In deze laag zijn klei-, veenbrokken en puin waargenomen. De dikte van dit verstoorde pakket varieert van 0,4 m tot 0,6 m. Hieronder is een laag zeer humeuze klei met veenbrokken of veraard veen waargenomen. Deze laag is geïnterpreteerd als restveen, restant van het pakket Hollandveen dat in de Late Middeleeuwen is afgegraven. De dikte van deze venige laag varieert van 0,2 m tot 0,5 m.

Onder het veen ligt een pakket slappe licht grijze matig tot zwak siltige klei met rietresten. Het betreft hier Calais-wadafzettingen. Er is binnen het plangebied geen kreekrug aangetroffen.

In de boringen zijn, afgezien van puinresten in het verstoorde pakket en enkele spikkels puin in het veen, geen archeologische indicatoren aangetroffen.

4 Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

Op grond van de resultaten van het bureauonderzoek gold bij aanvang van het veldonderzoek voor het noordwesten van het plangebied Hoofdweg in Mijdrecht een hoge archeologische verwachting voor vindplaatsen uit het Midden en Laat Neolithicum, indien hier een kreekrug in de ondergrond aanwezig zou zijn. Voor de rest van het plangebied gold een lage archeologische verwachting.

Tijdens het booronderzoek is gebleken dat zich in het plangebied onder een laag restveen Calais-wadafzettingen bevinden. Er zijn geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van een kreekrug binnen het plangebied. Binnen het plangebied zijn geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van archeologische waarden.

Aanbevelingen

Op grond van het ontbreken van aanwijzingen voor de aanwezigheid van waardevolle archeologische resten wordt ten aanzien van het plangebied geen vervolgonderzoek aanbevolen. De voorgenomen bodemingrepen kunnen, voor zover het de archeologische waarden betreft, zonder beperkingen worden uitgevoerd.

- *contactpersoon overheid*: de provinciaal archeoloog dhr. drs. R.S. Kok (030-2582692).

- *contactpersoon RAAP*: drs. K. Leijnse.

Literatuur

- Berendsen, H.J.A. & E. Stouthamer**, 2001. *Palaeogeographic development of the Rhine-Meuse Delta, The Netherlands*. Van Gorcum, Assen
- Brinkkemper, O., e.a. (redactie)**, 1998. *Handboek ROB-specificaties*. Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek, Amersfoort.
- Kadastrale Minuut**, 1832. Gemeente Mijdrecht, Sectie C, genaamd Rozenhoven.
- Nederlands Normalisatie-instituut**, 1989. *Nederlandse Norm NEN 5104, Classificatie van onverharde grondmonsters*. Nederlands Normalisatie-instituut, Delft.
- ROB**, 2001. *Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW) 2e generatie. Globale Archeologische Kaart van het continentale Plat. Archeologische Monumentenkaart*. Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek, Amersfoort (cd-rom).
- ROBAS**, 1989. *Historische Atlas Zuid-Holland, Chromotopografische Kaart des Rijks 1:25.000*.
- Stiboka**, 1970. *Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000. Kaartblad 31 Utrecht*. Stichting voor Bodemkartering, Wageningen.
- Stiboka/RGD**, 1975. *Geomorfologische kaart van Nederland, schaal 1:50.000. Kaartblad 31 Utrecht*. Stichting voor Bodemkartering/Rijks Geologische Dienst, Wageningen/Haarlem.
- Vorbereidingscommissie Kwaliteitszorg Archeologie**, 2001. *Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie. Eindrapport van de Vorbereidingscommissie Kwaliteitszorg Archeologie*. Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, Den Haag.
- Wolters-Noordhoff Atlasproducties**, 1990. *Grote historische atlas van Nederland 1:50.000, I West-Nederland 1839-1859*. Groningen

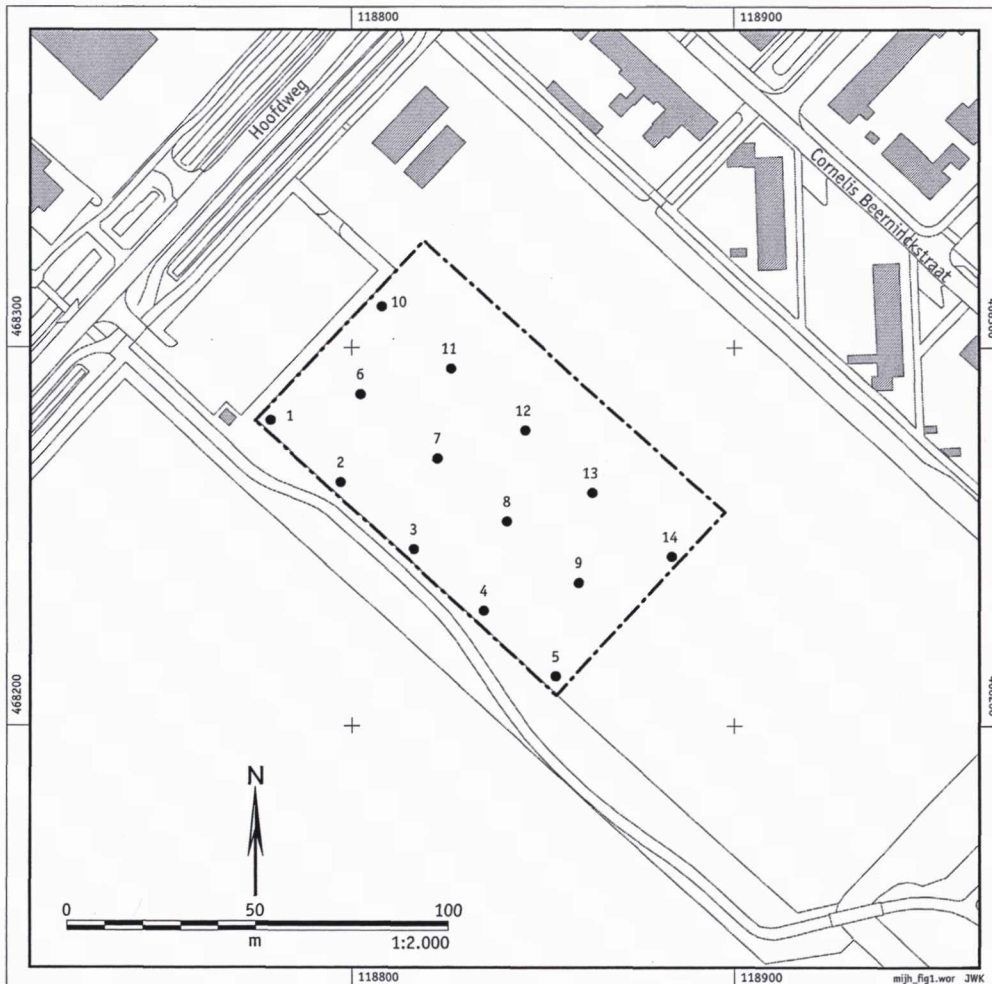
Overzicht van figuren en tabellen

Figuur 1. Boorpuntenkaart

Tabel 1. Archeologische tijdschaal

Periode	Datering			
Nieuwe tijd	1500	-	heden	
Late Middeleeuwen	1050	-	1500	na Chr.
Vroege Middeleeuwen	450	-	1050	na Chr.
Romeinse tijd	12 voor	-	450	na Chr.
IJzertijd	800	-	12	voor Chr.
Bronstijd	2000	-	800	voor Chr.
Neolithicum (nieuwe steentijd)	5300	-	2000	voor Chr.
Mesolithicum (midden steentijd)	8800	-	4900	voor Chr.
Paleolithicum (oude steentijd)	300.000	-	8800	voor Chr.

Tabel 1.
Archeologische
tijdschaal.

**Plangebied Hoofdweg, Mijdrecht
Gemeente De Ronde Venen**

Boorpuntenkaart

legenda

- boorpunt
- 10 boornummer
- - - - - grens plangebied

2004